

SOSIAALITAITO

SOCIALKOMPETENS

TOIMINTASUUNNITELMA 2009 - 2010

Sosiaalitalo Oy – Socialkompetens Ab
Seutulantie 3-5 A
04400 Järvenpää
Y-tunnus 1765926-6

<i>Esipuhe</i>	3
<i>Tiivistelmä</i>	4
<i>1 Sosiaalitaidon toiminnan lähtökohdat v. 2009</i>	8
<i>2 Sosiaalitaidon tavoitteet ja toiminta-idea</i>	11
<i>3 Sosiaalitaidon toiminnan konkretisointi ja arvioinnin kohteiden määrittäminen vuosille 2009 - 2010</i>	14
<i>4 Sosiaalitaidon toiminnan perusta</i>	17
<i>5 Talous ja henkilöstö</i>	19
<i>6 Viestintä</i>	20
<i>7 Toiminnan arviointi ja kehittäminen</i>	21
<i>8 Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusverkoston (ESO) toiminta</i>	22
<i>9 Johtopäätöksiä</i>	23

Sosiaalitaidon visio

**Keski- ja Länsi-Uusimaa
sosiaalialan edelläkävijänä**

Esipuhe

Hyvä lukija, kädessäsi on Länsi- ja Keski-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskus Sosiaalitaito Oy – Socialkompetens Ab:n (myöhemmin Sosiaalitaito) toimintasuunnitelma vuosille 2009 - 2010. Toimintasuunnitelma on Sosiaalitaidon hallituksen ja henkilöstön välinen sopimus toiminnan suurimmista linjauksista seuraavan kahden vuoden ajalle. Toimintasuunnitelma määrittelee sekä osaamiskeskustoiminnan sisältöjä että toimintatapoja.

Sosiaalialan osaamiskeskustoiminta on myös seuraavien kahden vuoden aikana valtakunnallisesti uusien haasteiden edessä. Sosiaalitaidon hallitus pitää kuitenkin tärkeänä Sosiaalitaidon toiminnan turvaamista ja edelleen kehittämistä myös jatkossa. Toimintaan ohjaavat linjaukset on määritelty riittävän joustavasti, jotta toiminta voidaan organisoida muutosten haasteita vastaaviksi.

Toimintasuunnitelma on laadittu kaksivuotiseksi noudattaen siten Sosiaalitaidon hallituksen toimikausia.

Toimintasuunnitelman alussa on lyhyt tiivistelmä, johon on koottu keskeiset toiminnan painopistealueet vuosina 2009 - 2010.

Kirkkonummella 5.11.2008
Sosiaalitaito Oy – Socialkompetens Ab:n hallitus

Tiivistelmä

Sosiaalitaito toimii kehittämistyön verkostoja luovana ja yhteistyötä ylläpitävänä toimijana. Keskeistä toiminnalle on pyrkimys avoimeen ja laaja-alaiseen vuoropuheluun toimintaympäristön keskeisten toimijoiden kanssa.

Lakisääteisten tehtävien lisäksi Sosiaalitaidon toimintaa ohjaa hallituksen asettama tavoite:

Tukea alueensa hyvinvoinnin edistämistä sosiaalialan kehittämistyötä, verkostoja ja tietoperustaa vahvistamalla sekä osaamista lisäämällä ja vahvistamalla.

Sosiaalitaidon toiminta kohdentuu sosiaalialaan ja sen kanssa tiiviissä yhteistyössä oleviin muihin toimijoihin. Näistä merkittävimmät ovat mm. terveydenhuolto, sivistystoimi, nuorisotoimi. Sosiaalisen näkökulman näkyvissä pitäminen on tärkeää kaikessa toiminnassa.

Sosiaalitaidon toiminta-alueeseen kuuluu 17 kuntaa. Alueen ominaispiirteitä ovat kasvava väestömäärä, lapsirikkaus, kuntien kokoerot sekä pääkaupunkiseudun läheisyys. Alueelle sijoittuu urbaania ympäristöä, pikkukaupunkeja, laajoja maa- ja metsätalousalueita sekä pitkä rannikko- ja saaristoalue. Alueen lähitulevaisuuden haasteita ovat kiristynyt kuntatalous sekä väestön hyvinvoinnin polarisoituminen että koulutuksen ja työvoiman kysynnän kohtaamattomuus. Vaikka toiminta-alueen väestörakenne on suhteellisen tasapainoinen, asettaa ikääntyvien määrän kasvu tulevaisuudessa haasteita.

Sosiaalialan kehittämisessä on lähivuosina keskeistä meneillään olevien uusien kuntien, yhteistoiminta-alueiden ja kuntayhtymien toiminnan tukeminen. Tämän osalta on ensisijaisen tärkeää edelleen kehittää alkanutta seudullista yhteistyötä. Sosiaalitaito vahvistaa rakenteellista seudullista yhteistyötä alueelle muodostettujen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoimintarakenteiden välillä. Seutujen keskeisten järjestöjen ja yksityisten palvelujen tuottajien keskinäistä yhteistyötä vahvistetaan.

Lisäksi substanssi- ja ammattialakohtaista seudullista yhteistyötä jatketaan ja kehitetään pitkäjänteisen kehittämisen ylläpitämiseksi ja koordinoimiseksi. Sosiaalitaidon rooli on ainakin osassa näistä ratkaisevan tärkeä. Sosiaalitaidon asiantuntijapanos turvaa kehittämistoiminnan jatkuvuutta työntekijöiden vaihtuessa.

Sosiaalitaito tukee kehittämistoimintaa työnohjauksellisin ja konsultatiivisin työskentelyin. Osaltaan tämä lisää kehittämistoimintaan osallistuvien ammattilaisten kehittämistyön osaamista ja prosessien hallinta- ja johtovalmiuksia.

Vuonna 2009 **Sosiaalitaidon toiminta** konkretisoituu seuraavissa suunnitelmissa:

Kehittämisen- ja osaamisverkostot

- toimintansa käynnistäneet seudulliset ammatti- tai substanssikohtaiset verkostot:
  - ylläpito, vahvistaminen ja suunnitelmallisuuden lisääminen
  - kunnissa toimivien kehittämispäälliköiden yhteistyörakenteen perustaminen ja yhteistyön käynnistäminen

Kehittämistoiminta / hanketoiminta / muu yhteistoiminta

- Luodaan perustaa sosiaali- ja terveystoimen tiivistyville yhteistyölle ja pysyville kehittämistoiminnan rakenteille (kehittämisyksiköt, kehittämisverkostot). Mahdollisuuksien mukaan laajennetaan verkostoa ja yhteistyötä muiden hyvinvoinnin edistämisen kannalta keskeisten toimijoiden mm. terveydenhuolto (*kehittäjäterveyskeskukset, Toimiva sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelma*) ja sivistystoimi (*varhaiskasvatus, perusopetus*) kanssa
- Jatketaan ja syvennetään meneillään olevaa kehittämistoimintaa (mm. Kaste-ohjelman alueellinen toimeenpano ja siihen liittyvä hankkeiden suunnittelutyö ja koordinointi, tiedontuotanto). Kaste –ohjelman valmistelussa olevat hankekokonaisuudet ovat Lapsen ääni (Etelä-Suomen lasten, nuorten ja perheiden syrjäytymisen ehkäisy, Mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittämishanke ja Vanhustenhuollon kehittäminen (Väli-Suomi). Lisäksi uutena päänavauksena on mm. sosiaali- ja terveydenhuollon tietämyksen hallintaan, dokumentointiin ja tiedonhallintaan liittyvä hankekokonaisuus (Tekes –innovaatio-ohjelma)
- kuntien taloudellinen tilanne on heikko vuosina 2009 - 2011, siten kehittämistoiminnassa tulee ottaa talouden realiteetit huomioon ja hankkeiden toteutuksessa huomioidaan tuottavuus- ja vaikuttavuustekijät
- Käynnistetään seudullinen sosiaaliasiamiestoiminta ja selvitetään mahdollisuus tuottaa potilasasiamiestoiminta seudullisena

Hankkeiden suunnittelussa ja toteutuksessa vahvistetaan osaltaan suunnitelmallisesti yhteistyötä terveydenhuollon kanssa

Tietoperustan vahvistaminen ja osaamisen lisääminen

- jatketaan kehittämistoiminnan vaikuttavuuden arvioinnin kehittämistä
- tuotetaan tietoa seudullisten hyvinvointikertomusten käyttöön. Tuotetaan Länsi- ja Keski-Uusimaa tilastojen valossa selvitys vuoden 2008 tietojen mukaan (vertaili vuoden 2005 tietoihin).

- arvioidaan lasten ja nuorten hyvinvointia (seudullinen lastensuojelusuunnitelma)
- kehittämishenkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittämistoiminnan tukeminen: koulutus, konsultatiivinen ja työnohjauksellinen tuki hanketyöntekijöille
- kehittämistoiminnan tietoperustan vahvistaminen: jatketaan POP - lastensuojelupalvelujen talous ja vaikuttavuus –hankkeessa saavutettujen tulosten kehittämistä ja vahvistetaan tietoperustaa, valmistellaan laajaa sosiaali- ja terveydenhuollon tietoperustaa ja tiedon hallintaa vahvistava hanke (Tekes –innovaatio-ohjelma)

Sosiaalitaidon rooli kehittäjänä ja kehittämistyössä muodostuu seuraavasti:

- kehittämistyön suunnittelu ja käynnistäminen (hankkeistus, verkostojen ylläpito)
- kehittämistyön prosessien ohjaus ja tuki (hanketyöntekijöiden tukeminen ja työnohjauksellisuus)
- kehittämistyön arviointi (itsearviointi, kehittämistyön vaikuttavuuden arviointi)
- kehittämistyön perusteiden ja perustelujen selvittäminen, tietoperustan vahvistaminen (selvitykset, kartoitukset)

Kehittämishankkeet ja muu yhteistyö vuonna 2009:

- Ehyet seudulliset päihdepalvelut (9/2009 / ESLH)
- Paljonko on paljon, lastensuojelun talous ja vaikuttavuus (12/2009 / Makera)
- LUVanke, vanhuspalvelujen seudullinen kehittäminen Länsi-Uudellamaalla (12/2009 /STM)
- Seudullinen sosiaaliasiamiestoiminta

Sidosryhmien hankkeet mm.

- Lapsuuden arvokas arki – ARVO, lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistäminen Länsi- ja Keski-Uudellamaalla, 14 kuntaa (12/2009 / Järvenpää/ STM)
- Keski-Uudenmaan ja Hyvinkään vammaispalvelujen kehittämishanke (12/2009 / Kerava /ESLH)
- Aikuissosiaalityö laadukkaaksi ja vaikuttavaksi Keski-Uudellamaalla (12/2009 / Kerava / ESLH)
- Lapsen ja nuoren hyvä arki (12/2011 / Laurea-ammattikorkeakoulu / ESR)
- Sosiaalipäivystyksen kehittäminen Hiiden ja Länsi-Uudenmaan alueilla (12/2008 / Karjaa / ESLH)
- Kuntouttavan sosiaalityön kehittämisyksikkö (12/2009 / Karkkila / STM)
- Kuka vaikuttaa –järjestötoiminnan verkoston kehittäminen Kuuma –kunnissa (12/2009 / USY / Makera)
- Tuulas (12/2009/Tuusulan kunta/STM)
- osallistuminen toiminta-alueiden hankkeisiin asiantuntijana

Muu yhteistyö:

- Oppilaitosverkosto (mm. aluekehittäminen / Diak, ylempi amk-tutkinto / Laurea, hankeyhteistyö ja kehittäjäverkostot)
- Alueellinen yhteistyö: sosiaali- ja terveysjohto mm. Kuuma –kuntien ja Hyvinkää sosiaali- ja terveydenhuollon -neuvottelukunta, Raaseporin ja Hangon kaupungit, LOST –sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue, Karviainen –kuntayhtymä, Kirkkonummen kunta
- seudulliset substanssikohtaiset ryhmät (mm. Kuuma –kunnat ja Hyvinkää: varhaiskasvatus, lapset ja perheet, sosiaalipalvelut, sote-talous)
- Hyvinvointiverkosto –Keski-Uusimaa

1 Sosiaalitaidon toiminnan lähtökohdat v. 2009

Sosiaalitaidon toiminta-alueella on vuoden 2009 alussa 17¹ kuntaa ja vuoden 2007 lopun tietojen mukaan 381.353 asukasta. Vuodesta 2005 (370.803) asukasmäärän kasvu on ollut 10.550 noin 2,8 %.

Paras –lainsäädännön mukanaan tuomat muutokset kunta- ja palvelurakenteissa astuvat voimaan vuoden 2009 alusta. Muutokset näkyvät myös sosiaali- ja terveydenhuollon seudullisen yhteistyön rakenteissa, jotka ovat muodostumassa uudelleenlaisiksi. Uudet yhteistyön rakenteet ovat seuraavat:

- Raaseporin kaupunki 28.731 (Karjaan kaupunki 9.044, Pohjan kunta 4.903, Tammisaaren kaupunki 14.784). Sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue valmisteilla Hangon kaupunki (9.708) ja Raaseporin kaupunki yhteensä 38.439 asukasta.
- LOST – sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue (Lohjan kaupunki 37.352, johon yhdistyy Sammatin kunta 1.334, yhteensä 38.686 asukasta, Inkoon kunta 5.460, Karjalohjan kunta 1.465, Siuntion kunta 5.780), yhteensä 51.391 asukasta.
- Kirkkonummen kunta 35.141 asukasta.
- Sosiaali- ja terveydenhuollon kuntayhtymä Karviainen (Karkkilan kaupunki 8.996, Nummi-Pusulan kunta 6.029, Vihdin kunta 27.040), yhteensä 42.065 asukasta.
- Kuuma –kunnat (Järvenpään kaupunki 37.989, Keravan kaupunki 33.181, Mäntsälän kunta 18.980, Nurmijärven kunta 38.633, Pornainen 4.914, Tuusulan kunta 35.968 yhteensä 169.665) ja Hyvinkään kaupunki (44652) yhteensä 214.317 asukasta. Mäntsälän ja Pornaisten kunnan sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue 23.894 asukasta.

Seuraavien kahden vuoden aikana haasteita asettaa se, miten sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminta saadaan osaksi muutoin etenevää ja toteutuvaa sosiaali- ja terveydenhuollon seudullista yhteistyötä. Kuuma –kuntien ja Hyvinkään osalta seudullisen yhteistyön tilanne ei juurikaan muutu vaikka Mäntsälän ja Pornaisten välinen sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alue käynnistyy. Muotoutuneiden seudullisten rakenteiden väliin jää Kirkkonummen kunta, jonka osalta yhteistyö täytyy ratkaista tapauskohtaisesti. Kirkkonummen kunnan yhteistyön suunta on pääkaupunkiseudulle. Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus- ja kehittämiskeskenteissa ja esim. Kaste –ohjelman toimeenpanossa yhteistyöalueena on kuitenkin Länsi – ja Keski-Uusimaa.

¹ joista 16 on omistajia, Inkoon kunta ei ole yhtiön omistaja

Edellä mainittujen seikkojen lisäksi toimintaympäristön asettamia haasteita sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisen kannalta ovat:

- suhteellisen laaja maantieteellinen alue (yli 6000 km²) ja pitkät etäisyydet
- kuntien heterogeenisyys: nk. urbaanit pääkaupunkiseudun kehyskaupungit ja ”maaseutumaiset kunnat”, kuntien kokoerot
- pääkaupunkiseudun läheisyys, metropolialueen ominaispiirteet ja sosiaalisten ongelmien polarisoituminen (mm. nuorten työttömyys, päihde- ja mielenterveysongelmat)
- väestörakenteen vaihtelut ja jakaantuminen: ikääntyvä väestö, Suomen lapsirikkaimmat kunnat sijaitsevat Länsi- ja Keski-Uudellamaalla vilkas muuttoliike: alueella ja alueelle muutto
- palvelujen turvaaminen ruotsinkieliselle väestölle, noin kolmannes alueen kunnista on kaksikielisiä
- ammattitaitoisen henkilöstön saatavuus ja liikkuminen seudun sisällä
- kiristynyt kuntatalous

Vaikka Sosiaalitaidon alueella elintaso on valtakunnallista keskiarvoa korkeampi, muodostavat väestön hyvinvoinnin polarisaatio ja joidenkin ryhmien (esim. pitkäaikaistyöttömät, asunnottomat, päihdeongelmaiset, syrjäytyneet nuoret) kasautunut huono-osaisuus sosiaalipalvelujen järjestämiseen ja kohdentamiseen suuria haasteita. Lisäksi haasteita aiheuttavat lapsiperheiden ja lasten suuri osuus väestöstä sekä laaja kaksikielisyys.

Lähivuosien suuria ratkaistavia kysymyksiä ovat henkilöstön saatavuuteen ja osaamisen ylläpitämiseen ja vahvistamiseen liittyvät alan yleiset ongelmat.

Toimintasuunnitelman 2009 - 2010 osalta tehtävät keskeiset ratkaisut liittyvät olennaisesti alueen toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin², valtakunnalliseen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus- ja kehittämistoiminnan organisointiin³, valtionavustusjärjestelmän yleinen muutos. Näiden lisäksi meneillään on mm. aluehallinnon uudistaminen⁴ ja nk. ohjelmajohtamisen vahvistuminen⁵.

Nyt työstettävän toimintasuunnitelman ratkaistavat ydinteemat kohdistuvat:

- Miten sosiaali- ja terveydenhuollon tiivistyviin yhteistyötarpeisiin pystytään vastaamaan ja miten toiminta tämän osalta kohdennetaan sekä organisoidaan (näitä substanssikohtaisia teemoja nousee selkeimmin lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, mielenterveys- ja päihdepalveluissa sekä vanhusten palveluissa).

² Paras –lainsäädännön toimeenpano, sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistoiminta-alueet, uudet kunnat

³ sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistä hallintoa säätelevä laki, terveydenhuoltolain uudistaminen ja sen mukanaan tuomat haasteet, Terveyden ja hyvinvoinnin laitos

⁴ Alku -hanke

⁵ esim. Kaste –ohjelma ja sen toimeenpano

- Miten pystymme joustavasti vastaamaan niihin kehityssuuntiin, jotka nousevat valtakunnallisesta tutkimus- ja kehittämistoiminnan uudistamisesta ja mitä vaikutuksia näillä suunnitelmilla on Sosiaalitaidon ohjaus- ja johtamisrakenteisiin, toiminnan tavoitteisiin ja sisältöihin.

2 Sosiaalitaidon tavoitteet ja toiminta-idea

Edistämme sosiaalialan kumppanuutta ja luomme uutta!

Sosiaalitaidon tavoitteena on **tukea alueensa hyvinvoinnin edistämistä sosiaalialan kehittämistyötä, verkostoja ja tietoperustaa vahvistamalla sekä osaamista lisäämällä ja vahvistamalla.**

Kehittämistyö ja ammatillisen osaamisen lisääminen ja vahvistaminen nähdään toisiinsa sidoksissa olevina prosesseina, joita ei voi erottaa toisistaan. Siten niiden kuvaaminen erillisinä tuottaa päällekkäisyyttä ja on osin keinotekoista. Sosiaalialan kehittämistyössä ja ammatillisen osaamisen vahvistamisessa kulkee läpäisevänä tutkimuksen, kehittämisen ja koulutuksen yhdistämisen idea. Toiminta perustuu tutkimuksellisen tiedon, kehittämisen ja työelämän väliseen vuoropuheluun.

Sosiaalitaidon toiminnassa sisällöllinen tehtäväalue nähdään laaja-alaisena. Sosiaalitaidon toiminta kohdentuu paitsi sosiaalialaan, myös tiiviissä yhteistyössä olevaan toimintaan mm. terveys-, opetus- ja nuorisotoimi sekä työvoimahallinto. Sosiaalisen näkökulman näkyvillä pitäminen on tärkeää kaikessa toiminnassa.

Sosiaalitaidon toiminta pohjaa alueellisiin ja seudullisiin, sosiaalialan käytännöstä nouseviin tarpeisiin, kehittämistyötä tukevaan tutkittuun tietoon, sektorirajat ylittävään monitieteiseen ja pitkäjänteiseen yhteistyöhön sekä kumppanuuteen. Pohjana tälle työlle on alueellinen strateginen työ (mm. maakunta- ja seutustrategiat, kuntakohtainen strategiatyö, substanssikohtaiset strategiat ja ohjelmat). Alueella jo toteutettujen ja toteutumassa olevan kehittämistyön yhdistämisen tavoitteena on ylläpitää pitkän aikavälin seudullista kehittämistyötä. Sosiaalialan kehittämistyö toteuttaa alueellaan myös valtakunnallisia strategisia tai ohjelmallisia linjauksia. Näistä keskeisin lähivuosina on KASTE –ohjelman alueellinen toimeenpano.

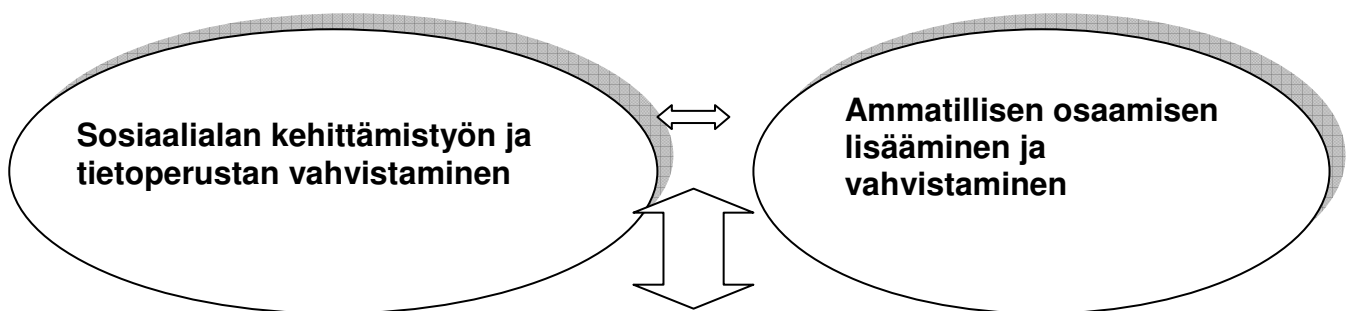
Kaikessa kehittämistyössä pidetään mukana myös sosiaalialan henkilöstöön liittyvät kysymykset (mm. osaaminen, henkilöstön saatavuuden turvaaminen, tehtävärakenteiden ja toimintatapojen kehittäminen ja uudet ammatilliset roolit työssä). Sosiaalitaito pyrkii myös toiminnallaan varmistamaan, että toiminta-alueen kunnat ovat aktiivisina osallisia valtakunnallisessa kehittämistyössä.

Sosiaalitaidon toimintaa ohjaavia periaatteita ovat:

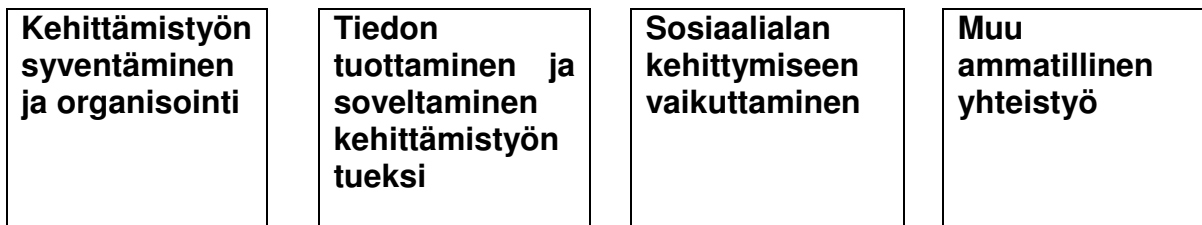
- toiminta ei kuulu muiden seudun tai alueen toimijoiden perustehtäviin
- toiminta kohdentuu yksittäistä kuntaa tai palvelua suurempiin kokonaisuuksiin
- toiminnassa yhdistyvät kehittämistyötä tukevan tutkimuksen, arvioinnin ja koulutuksen näkökulmat ja toiminta perustuu tietoon

- toiminnalla on jokin uutuusarvo ja se sisältää innovatiivisuutta
- toimintaa ei kunnan tai muun toimijan ole tarkoituksenmukaista toteuttaa yksinään
- toiminta on monitoimijaista ja monisektorista
- hanketoiminta nähdään kehittämistyön resurssina, jonka tehtävä on pitkäjänteisesti tukea alueen hyvinvoinnin edistämistä
- toiminta noudattaa sosiaalialan osaamiskeskustoiminnasta annettua lakia ja asetusta
- toiminnassaan Sosiaalitaidolla on asiantuntijan rooli sekä konsultatiivinen lähestymistapa

Sosiaalitaidon toiminnan painopisteiden mukaisesti toiminta kohdentuu hyvinvointia edistävän **kehittämistyön vahvistamiseen ja ammatillisen osaamiseen**

Pääprosessien osakokonaisuudet ovat seuraavat:

Sosiaalialan kehittämistyön ja sen tietoperustan vahvistaminen

- kuntien tarpeista, tutkimuksista tai yhteiskunnan muutoksista nousevan kehittämistyön käynnistäminen, suunnittelu, organisointi sekä kehittämisprosessin kannatteleva
- Kaste⁶ –ohjelman alueellinen toimeenpano
- sosiaalialan ammattilaisten ja asiantuntijafoorumien kokoaminen, ylläpitäminen ja vahvistaminen
- kehittämishankkeiden synnyttäminen ja kokoaminen kehittämistyön alueellisiksi resursseiksi

⁶ Sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen kehittämisohjelma KASTE

- valtakunnallisissa kehittämisverkostoissa toimiminen ja vaikuttaminen
- kehittämistyön suuntaaminen alan perustyön tukemiseen ja kehittämiseen
- kehittämistyön vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden arvioiminen
- laaja-alaisen, monisektorisen (sosiaali- ja terveys-, nuoriso- ja sivistystoimi) ja näiden yhteistyöpinnoilla tapahtuvan yhteisen työn vahvistaminen

Osaamisen lisääminen ja vahvistaminen

- tukea alan kehittäjiä ja hanketyöntekijöitä sekä vahvistaa kehittämistoiminnan ammatillista osaamista
- tukea asiantuntijuuden lisäämistä ja vahvistamista omalla toiminnallaan
- tuottaa tietoa alan henkilöstön osaamisen vahvistamiseksi: koulutus- ja tutkimusyhteistyö, selvitykset ja kartoitukset
- prosessoida ja analysoida tutkimustietoa alan käytäntöjä edistäväksi ja päätöksentekoa ja suunnittelua tukevaksi
- tuottaa uutta tietoa ja ennakoida yhteiskunnallisten muutosten vaikutusta

3 Sosiaalitaidon toiminnan konkretisointi ja arvioinnin kohteiden määrittäminen vuosille 2009 - 2010

Sosiaalitaidon kehittämistyö rakentuu kahden prosessin varaan: **sosiaalialan kehittämistyön ja sen tietoperustan syventäminen ja organisointi** sekä **tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi**. Kehittämistyön tavoitteet ja toiminnan sisällöt on pyritty avaamaan ja mahdollisuuksien mukaan, niille on määritelty arvioinnin kriteereitä. Tehtävälle on määritelty vuosittaisia määrällisiä tavoitteita ja joidenkin tehtävien osalta tavoitteiden toteutumista voidaan arvioida myös laadullisesti. Toiminnan arviointia tehdään jatkuvasti sekä työntekijä- ja hankekohtaisesti että yhteisötasolla. Arvioinnin tulokset käsitellään yhteisesti.

Tehtävä	Tehtäväkokonaisuuden konkretisointi ja arvioinnin kohteita
<p>Sosiaalialan kehittämistyön ja sen tietoperustan syventäminen ja organisointi (40 %)</p> <p style="text-align: center;">↓</p> <p>Kehittämistyön suunnittelutyöryhmät, tutkimusyhteistyö, ammattialaisten verkostot, oppilaitosverkostot, eri palvelualueiden sisältöryhmät, sosiaali- ja terveysjohdon kanssa tehtävä yhteistyö, hyvinvointiklusterit, järjestöyhteistyö</p> <p>Tulos: seuduilla tapahtuva kohdennettu kehittämistyö, jonka seurauksena sosiaali- ja siihen läheisesti liittyvät terveyspalvelut järjestetään tarkoituksenmukaisesti (rakenteet ja toimintatavat). Toiminta on vaikuttavaa ja taloudellista.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ osallistutaan kuntien näkökulmasta keskeisiin foorumeihin (hanketyö, asiantuntijatyöryhmät) = verkostojen määrä ▪ verkostojen luominen ja kokoaminen = verkostojen määrä ▪ tutkimus- ja oppilaitosverkostojen ylläpitäminen (mm. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, korkeakoulu, II-aste, valtakunnalliset järjestöt): tapaaminen vuosittain (1-2) ▪ hankesuunnittelu ja hankkeiden kokoaminen, käynnistäminen (1 laaja kehittämishanke/alue, osallistuminen muuhun hanketyöhön) ▪ jokaisella vakituisella työntekijällä on vastuullaan vähintään 1 laaja hanke ▪ henkilöstöryhmien ja verkostojen ylläpito (eri substanssi- ja ammattiryhmiä) vähintään 2 verkostoa/työntekijä. ▪ toteutetaan yhteistyössä sosiaalialan ajankohtaisseminaarit (vähintään 2/vuosi) <p>mm. palvelujen rakenteiden ja prosessien kehittäminen, toimintatapojen kehittäminen, ohjauksen ja johtamisen kehittäminen, henkilöstön osaamisen vahvistaminen ja työhyvinvoinnin tukeminen.</p>
<p>Verkostot</p> <ul style="list-style-type: none"> • toimintansa käynnistäneet verkostot: ylläpito, vahvistaminen ja suunnitelmallisuuden lisääminen • järjestöyhteistyön vahvistaminen erityisesti hanketoiminnassa • kehittämispäälliköiden verkosto <p>Hanketoiminta, kehittämistyö, muu yhteistoiminta</p> <ul style="list-style-type: none"> • jatketaan ja syvennetään meneillään olevaa seudulliset sosiaalipäivystysjärjestelmät (Länsi-Uusimaa ja Lohjan ympäristö yhteisenä alueena) • seudulliset kehittämissyksiköt (sosiaalinen kuntoutus ja työllistyminen /Hiiden alue, Lapsuuden hyvinvointi) • seudulliset lapsi- ja perhepalvelut: kehittämishankkeet • seudullinen aikuissosiaalityön kehittäminen (Kuuma + Hyvinkää) • vammaispalvelujen seudullinen kehittäminen (Kuuma + Hyvinkää) • LU Vanke –vanhuspalvelujen kehittäminen Länsi-Uudellamaalla (kehittämistoiminnan pysyvyys) • Kuka vaikuttaa: järjestöjen verkostoituminen Kuuma –kunnissa • sosiaaliasiamestointiminta seudullisena • Tuulas-hanke • Kaste –ohjelma: Lapsen ääni, mielenterveys- ja päihdepalvelujen kehittäminen, vanhusten palvelujen kehittäminen <p>Tietoperustan vahvistaminen ja ammatillisen osaamisen lisääminen</p> <ul style="list-style-type: none"> • itsearviointimallin käyttö pääosassa hankkeita • kehittämistyön vaikuttavuuden arvioinnin kehittäminen • Länsi- ja Keski-Uusimaa tilastojen valossa (2008) • henkilöstön osaamisen lisääminen ja kehittämistoiminnan tukeminen: koulutus, konsultatiivinen ja työnohjauksellinen tuki hanketyöntekijöille • sosiaalialan ja sosiaalialan kehittämistoiminnan tietoperustan vahvistaminen: mm. POP -lastensuojelupalvelujen talous ja vaikuttavuus, POP –seminaari syksyllä 2009 • Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointisuunnitelma 	

Tehtävä	Tehtäväkokonaisuuden konkretisointi ja arvioinnin kohteita
<p>Tiedon tuottaminen ja soveltaminen kehittämistyön tueksi (40%)</p> <p>Tiedon tuottaminen, kokoaminen ja jalostaminen: selvitykset, kartoitukset, vaikuttavuuden arviointi, ennakoiva arviointi, julkaisut</p> <p>Tulos: toteutettava kehittäminen perustuu tutkittuun tietoon sekä tuottaa uutta alueellista tietoa hyvinvointistrategiseen työhön ja kehittämistyön, päätöksenteon ja suunnittelun tueksi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ selvitykset, kartoitukset: Länsi- ja Keski-Uudenmaan kuntien ja seutujen käyttöön ▪ oppilaitos- ja tutkimusyhteistyö (korkeakoulut): opinnäytetyöt ja harjoittelujaksot (AMK 5, yo 2 /vuosi) • Vaikuttavuuden arviointi: <ul style="list-style-type: none"> - asiantuntijarooli kunnan palveluiden tuottamisen tapojen ja palveluiden kohdentamisen arvioinnissa - kehittämistyön vaikuttavuuden arviointi - hankkeiden itsearviointi - 1 laajempi tutkimus/selvitys ajankohtaisesta teemasta /vuosi • tutkiva ja arvioiva työote: toteutetaan sekä omassa toiminnassa että kuntien kanssa tehtävässä yhteistyössä <p>mm. Omat selvitykset ja kartoitukset</p> <p>Tutkimusyhteistyö: korkeakouluyhteistyö, II-asteen oppilaitosyhteistyö, Terveiden ja hyvinvoinnin laitos</p>
<p>Selvitykset ja kartoitukset: POP –Lastensuojelu palvelujen talous ja vaikuttavuus, kehikon käyttöönotto kunnissa HYKE – Länsi- ja Keski-Uusimaa tilastojen valossa (vuoden 2008 tilastot ja vertailu vuoden 2005 tietoihin) Lasten ja nuorten seudullinen hyvinvointisuunnitelma (kuntien ja seudullisten suunnitelmien arviointi ja yhteenveto) Selvitys potilasasiamiestoiminnan järjestämisestä seudullisena Alueellinen kehittämistoiminnan suunnitelma (KASTE)</p>	

Tehtävä	Tehtäväkokonaisuuden konkretisointi ja arvioinnin kohteita
<p>Sosiaalialan kehittämiseen vaikuttaminen asiantuntijaroolissa (10 %)</p> <p>Työryhmät, neuvottelukunnat, komiteat, johtoryhmät, kannanotot ja lausunnot, selvitykset</p> <p>Tulos: alan osaamisen, tiedon ja asiantuntijuuden välittäminen lainsäädännön, ohjelmien, valtakunnallisten ohjeistusten ja laatusuosituksen valmistelussa.</p>	<ul style="list-style-type: none"> ▪ ohjaus- ja työryhmiin osallistuminen ▪ kannanotot, lausunnot, selvitykset; kriteerinä laaja-alainen valmistelu ▪ jokainen vakituinen työntekijä osallistuu vähintään yhteen keskeiseen (valtakunnallinen) vaikuttamisen foorumiin <p>mm. Asiantuntijakomentointi Lausunnot Neuvottelukunnat Työryhmät Verkostot</p>
<p>Sosiaalialan osaamiskeskusjohtajien verkosto ja ESON yhteistyö (MS) TIKESOS- valtakunnallinen tietoteknologian kehittämishanke / johtoryhmä (MS) Sosiaalihuollon tietosuojan ohjausryhmä SOHVI (PH) Seurakuntaopiston työelämän neuvottelukunta (PH) Kansallinen sosiaali- ja terveydenhuollon kehittämisohjelma – KASTE: Etelä-Suomen aluejohtoryhmä (jäsenyys (MS), sihteeriys (PH)), aluejaoston varajäsenyys (MS) Sosiaalialan ammattilaisten foorumi: varajäsenyys (MS) Ylemmän amk-tutkinnon opetussuunnitelmatyöryhmä ja ohjausryhmä (MS;PH)</p>	

Tehtävä	Tehtäväkokonaisuuden konkretisointi ja arvioinnin kohteita
<p>Muu ammatillinen yhteistyö (10 %)</p> <p>Osaamiskeskuksen henkilöstön osaamisen lisääminen, mm. osaamiskeskusverkostot, ammattilaisten verkostot, konferenssit, seminaarit, oma tutkimustyö</p> <div style="text-align: center;"> </div> <p>Tulos: Sosiaalitaidon henkilöstö on osaavaa, omaa hyvät perustiedot sosiaali- ja terveysalan keskeisistä kysymyksistä sekä meneillään olevista kehittämistrendeistä ja ilmiöistä niin yksittäisten sisältöjen kuin yhteiskunnallisten kysymysten osalta.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • oman asiantuntijuuden vahvistamisen kannalta relevantteihin työryhmiin osallistuminen: <ul style="list-style-type: none"> Osaamiskeskusverkostot (substanssit) ESO-verkostot valtakunnalliset / laajat muut verkostot ▪ seminaarit ▪ konferenssit ▪ koulutus: oman kehittymisen kannalta tarkoituksenmukainen henkilöstökoulutus <p>mm.</p> <p>Koulutukset, foorumit, seminaarit jne.</p> <ol style="list-style-type: none"> a) Sosiaalitaidon järjestämät b) muiden järjestämät c) henkilöstökoulutus <p>Muu yhteistyö</p>
<p>Osaamiskeskusten asiantuntijaverkostot (varhaiskasvatus, lastensuojelu, päihdepalvelut, vanhuspalvelut, vammaispalvelut, aikuissosiaalityö)</p> <p>Ajankohtaiset konferenssit ja seminaarit (mm. TerveSos, Kuntamarkkinat, Sosiaalipolitiikan päivät, Sosiaalityön tutkimuksen päivät, Hyvinvointikunta –foorumi, ESN 17th conference)</p> <p>Oman työyhteisön koulutus- ja kehittämispäivät, suunnittelupäivät, kehityskeskustelut ja työnohjaus</p> <p>ESO-yhteistyö</p> <p>Opintomatka 2009 / Iso-Britannia, teemana lasten ja nuorten palvelujen vaikuttavuus</p> <p>Opintomatka 2010/Teema ja matkakohde avoin</p>	

4 Sosiaalitaidon toiminnan perusta

Sosiaalitaidon toimintaa tarkastellaan talouden, henkilöstön, oman sisäisen toiminnan sekä sosiaalialan osaamiskeskuksen perustehtävän näkökulmista.

Sosiaalitaidon toiminnan laadukkuuden kannalta keskeisintä on toiminnan ja yhteistyön rakentuminen kuntien kanssa ja sisältöjen valikoituminen kuntien tarpeista sekä ajankohtaisten yhteiskunnallisten ilmiöiden ennakoinnista ja tunnistamisesta. Kehittämistyön toimijaverkostoissa ovat mukana kunnat, joita kehittämistyö koskee ja kunnista verkostoissa mukana ovat oikeat henkilöt. Toiminnan tulee perustua kunnissa tutkittuun tietoon ja sen tulee olla uutta luovaa ja uudenlaisia lähestymistapoja ja ratkaisuja etsivää. Sosiaalitaidon toiminnan tulee perustua selkeisiin yhteisiin linjauksiin sekä sisällöllisesti että toiminnallisesti.

Sosiaalitaidon vahvuuksina ovat sen oman toiminnan rakenteet. Sosiaalitaidon rakenteiden ja johtamiskäytäntöjen tulee tukea alueella tehtävää kehittämistyötä, olla siten joustavia ja henkilöstön osaamista tukevia sekä vahvistavia. Toiminta rakentuu tarkoituksenmukaisten hallinnollisten käytäntöjen ja päätöksenteon varaan, yhteistyötä ja asiantuntijuutta vahvistaviin yhteistyöfoorumeihin sekä vuorovaikutuksellisuutta tukeviin toimintatapoihin. Jokaisella työntekijällä on selkeä käsitys omasta työstä ja sen tavoitteista.

Sosiaalitaidon toiminta perustuu työskentelyyn seuduilla toimivissa tai Sosiaalitaidon kokoamissa asiantuntijaverkostoissa sekä työskentelyyn muissa sidosryhmien verkostoissa. Toiminnan tuloksellisuuden ja vaikuttavuuden näkökulmasta tärkeää on, että verkostot on koottu oikein, niiden perustehtävän määrittely on ollut riittävän laajaa, toiminnan odotukset ja lupaukset vastaavat toisiaan sekä toimijoiden roolit ja vastuukysymykset on selkeästi määriteltäviä. Kaiken tämän edellytyksenä on, että kehittämistyön resursseja on riittävästi, kehittäjät ovat osaavia ja ammattitaitoisia ja että kunnat sitoutuvat kehittämistyöhön. Tämä tarkoittaa sitä, että kehittämistyöhön ohjataan sekä taloudellisia että asiantuntijaresursseja riittävä määrä.

Toiminnan menestys edellyttää myös hyviä suhteita sosiaalialan osaamiskeskuksen kannalta keskeisiin sidosryhmiin mm. Terveiden ja hyvinvoinnin laitos, Sosiaali- ja terveystieteiden ministeriö, lääninhallitus, tutkimus- ja oppilaitokset, valtakunnalliset järjestöt.

Sosiaalitaidon toiminta rakentuu asiantuntijoiden osaamisen, tiedon ja ammattitaidon varaan. Tästä näkökulmasta tärkeitä tekijöitä ovat mm. henkilöstön määrä (riittävän laaja ja osaava asiantuntijayhteisö), henkilöstön asiantuntijuuden monialaisuus ja monitieteisyys, kokemus laajasti alan työstä, tutkimuksellinen osaaminen, yhteistyö- ja vuorovaikutustaidot, kehittämisorientoitunut työote ja asiantuntijaroolin ammatillinen vahvuus. Tarvittaessa henkilöstön tehtäviä ja vastuita tarkistetaan. Henkilöstön ammatillista osaamista tukee suunnitelmallinen työnohjaus ja koulutus.

Sosiaalitaidon menestyminen sosiaalialan osaamiskeskustehtävässä rakentuu toiminnan riittävän laajaan ja vakaaseen rahoituspohjaan (mm. pysyvän rahoituksen osuus). Vakaa rahoituspohja mahdollistaa sellaisten kysymysten tarkastelun, joita Sosiaalitaidon alueen kunnilla ei yksittäisinä eikä seudullisina kokonaisuuksinakaan ole tarkoituksenmukaista kehittää. Riittävän laaja rahoituspohja mahdollistaa myös toimivan infrastruktuurin ylläpitämisen sekä tarvittavan henkilöstön palkkaamisen. Sosiaalitaidon alueen sisällöllinen kehittämistyö rakentuu hankeresurssein (mm. Kaste -ohjelma, Tekes –innovaatio-ohjelma, ESR, maakunnan kehittämisraha) ylläpidettävän ja syntyvän asiantuntijaverkoston toimintaan. Sosiaalitaidon henkilöstöllä on tässä verkostossa tärkeä aloitteentekijän ja kehittäjän tehtävä. Sosiaalitaito vastaa myös osaltaan siitä, että sen toiminta-alueen kunnille kanavoituu riittävästi kehittämistyöhön tarvittavia resursseja.

5 Talous ja henkilöstö

Sosiaalialan osaamiskeskustoimintaan on valtakunnallisesti käytettävissä 3,5 miljoonaa euroa valtionavustusta. Valtionavustus on kohdennettu lähinnä osaamiskeskusten pysyvän henkilöstön palkkaukseen ja toimintakuluihin.

Sosiaalitaidon valtionavustus vuodelle 2009 on noin 218.000 €, kuntien osakepääoma on 70.000 € ja osakassopimuksen perusteella maksettava kuntien toiminta-avustus on 83.000 € vuodessa. Siten vuosittainen perusrahoitus on noin 301.000 €. Sosiaalitaidon vakinaiseen henkilökuntaan kuuluvat tällä hetkellä toimitusjohtaja, kehittämispäällikkö ja erikoissuunnittelija (työloma 2009). Hanketyöntekijöitä on 5-7 ja sidosryhmien hankkeiden henkilöstä 7-10. Sosiaalitaidossa työskentelee yhteensä 13-20 työntekijää.

Perusrahoituksen lisäksi Sosiaalitaidon toiminnan rahoitus muodostuu hankerahoituksesta 125.000 € (STM, makera, ESR) ja omistajille tuotettavista asiantuntijapalveluista 250.000 €. Rahoituslähteet valikoituvat hankekohtaisesti. Pitkäjänteistä ja arvioivaa kehittämistyötä ylläpidetään ja vahvistetaan perusrahoituksen turvin.

Sosiaalitaidon henkilöstön määrään, laatuun sekä jatkuvaan osaamisen ja työssä jaksamisen vahvistamiseen kiinnitetään huomiota. Henkilöstön osalta osaamisen vahvistamisen tarpeet, toiveet ja toimenpiteet työstetään yhteisissä kehittämispäivissä (2-4 / v.), suunnittelupäivissä (vakinaisen henkilöstö 5-6/v.) ja henkilökohtaisissa kehityskeskusteluissa (2 / v.) ja ne tukevat valittuja strategioita ja toimintalinjoja. Työntekijät saavat myös säännöllistä ja pitkäkestoista työnohjausta ja koulutusta kehittämistyön tueksi.

6 Viestintä

Sosiaalitaidon viestinnän lähtökohtana on toiminta-ajatus ja työstetyt strategiset linjaukset. Viestinnän tavoitteena on tiedottaa Sosiaalitaidon toiminnasta, tuottaa ja levittää tietoa sosiaalialan osaamisen ja kehittämisen tarpeista ja mahdollisuuksista. Sosiaalitaito tiedottaa alan asiantuntijoille omasta työstä, tuloksista sekä selvitysten ja tutkimusten tuloksista.

Tiedottamisen tärkeimmät kohderyhmät ovat kuntien sosiaali- ja terveysalan ammattilaiset, sosiaali- ja terveysjohto, kuntapäättäjät ja vaikuttajat. Tämän lisäksi tiedottamisella vaikutetaan mm. valtakunnan ja alueen päättäjiin tuomalla esille ajankohtaista tietoa sosiaalialan henkilöstön ja alueen väestön hyvinvoinnin tilasta.

Viestinnällä luodaan ja vahvistetaan kuvaa sosiaalialasta aktiivisena, kehittyvänä ja uutta luovana toimijana ja alueellisena vaikuttajana. Siten Sosiaalitaito osaltaan toimii myös aktiivisena alan imagonrakentajana.

Viestinnän keinoja ovat:

- seminaarit ja tilaisuudet
- selvitykset ja kartoitukset
- hankeraportit ja työpaperit
- www-sivut.

Sosiaalitaidon www-sivuja (www.sosiaalitaito.fi) kehitetään ja pidetään ajan tasalla. WWW-sivusto toimii viestinvälittäjänä, joka kertoo mm. osaamiskeskuksen ja muiden alan toimijoiden järjestämistä tilaisuuksista, seminaareista ym. toiminnasta ja julkaisuista. Artikkeleiden julkaisemisessa tehdään tarvittaessa yhteistyötä muiden sosiaalialan osaamiskeskusten ja yhteistyökumppaneiden kanssa (esim. yliopistot, tieteelliset tutkimusseurat, ammattikorkeakoulut, järjestöt), joilla on jo vakiintunutta julkaisutoimintaa.

7 Toiminnan arviointi ja kehittäminen

Sosiaalitaidon arviointi kohdentuu Sosiaalitaidon oman toiminnan arviointiin ja kehittämistoiminnan vaikuttavuuden arviointiin.

Arvioinnin taustalla ovat Sosiaalitaidon hallituksen määrittelemät tavoitteet ja toiminta-idea.

Edistämme sosiaalialan kumppanuutta ja luomme uutta!

Sosiaalitaidon arviointitoiminta tapahtuu kahdella tasolla:

- Sosiaalitaidon oman toiminnan arviointi (työyhteisön toimivuus, selkeät toimintaprosessit, tehtäväkuvat, yhteistyö- ja vastuusuhteet, johtaminen, työyhteisön ilmapiiri)
- Sosiaalitaidon kehittämistyön arviointi

Sosiaalitaidon oman toiminnan arviointia toteutetaan itsearviointina mm. kehittämispäivät, suunnittelupäivät, kehityskeskustelut ja sisäiset kyselyt. Arvioinnin tuloksia työstetään hallitustyöskentelyssä, yhteisissä kehittämisseminaareissa ja yhteisöpäivillä., jolloin arvioinnin kohteina ovat toiminnan oikea kohdentuminen (tavoitteet, sisällöt), toimintatapojen tarkoituksenmukaisuus ja tehokkuus sekä taloudellisuus.

Sosiaalitaidon yhteistyön arviointi sisältää mm. hankekohtaisen arvioinnin (hankkeiden oma arviointi), yhteistyön rakenteiden ja toteutumisen arvioinnin mm. yhteistyöfoorumit, erilaisten koulutusten, työkokousten, seminaarien arvioinnin. Samassa yhteydessä arvioidaan esim. kunnissa/seuduilla käynnistyneitä uusia työ- tai toimintatapoja, palvelujen uudelleen järjestämisen muotoja, seudullisen erityisosaamisen vahvistamista. Arvioinnin mittareina ovat mm. sidosryhmähankkeiden määrä / rooli hankkeissa, yhteistyö- ja asiantuntijafoorumien määrä ja kokoonpano / käsitellyt teemat, työkokousten, seminaarien, koulutusten määrä. Toiminnan arvioinnissa ja kehittämisessä käytetään tarvittaessa ulkopuolista asiantuntemusta.

Toiminnan kehittämisen kannalta tärkeää on henkilöstön ammattitaidon ja asiantuntemuksen ylläpitäminen ja edistäminen. Henkilöstön asiantuntemuksen kehittyminen turvataan osallistumalla aktiivisesti lyhyt- ja pitkäkestoisiiin koulutuksiin, joiden sisällöt sovitaan kehityskeskusteluissa.

Arviointi tapahtuu vuosittain toimintakertomustyöskentelyn yhteydessä erillisenä arviointikeskusteluna.

8 Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskusverkoston (ESO) toiminta

ESO (Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus) on verkosto-organisaatio, joka muodostuu kolmesta sosiaalialan osaamiskeskuksesta: SOCCA ja siihen yhdistyvä Heikki Waris –instituutti (pääkaupunkiseutu), Verso (Päijät-Häme ja Itä-Uusimaa) sekä Sosiaalitaito (Länsi- ja Keski-Uusimaa). ESON yhteisestä toiminnasta vastaa vuonna 2009 Verso ja vuonna 2010 Sosiaalitaito.

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen toiminta-ajatus

ESO yhdistää ja kokoaa alueen yhteiset sosiaalialan kehittämistarpeet ja tuottaa lisäarvoa yhdistämällä alueen osaamiskeskuksia toisiaan täydentäväksi verkostoksi. ESO toimii alueellaan yhteiskunnallisena vaikuttajana hyvinvointiin liittyvissä asioissa sekä alueen kehittämisen ja seudullisen yhteistyön edistäjänä.

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen yhteistyörakenteet

Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus on sopimuksellinen verkosto, jonka sopijaosapuolina ovat alueellisia osaamiskeskuksia hallinnoivat Helsingin kaupunki, Helsingin yliopiston Koulutus- ja kehittämiskeskus Palmenia sekä Sosiaalitaito. ESO-yhteistyötä koskevaan sopimukseen sisältyy verkoston tavoitteiden, toimielimien ja niiden tehtävien ja resurssien jaon määrittely. ESO:n yhteistyörakenteina toimivat ESON koordinaatioryhmä ja alueellisten osaamiskeskusten johtajien tiimi.

Koordinaatioryhmän muodostavat Etelä-Suomen sosiaalialan osaamiskeskuksen (ESO) johtajat sekä Pääkaupunkiseudun sosiaalialan osaamiskeskuksen johtoryhmän puheenjohtaja, Päijät-Hämeen ja Itä-Uudenmaan sosiaalialan osaamiskeskuksen ohjausryhmän puheenjohtaja ja Sosiaalitaito Oy – Socialkompetens Ab:n hallituksen puheenjohtaja.

Koordinaatioryhmän tehtävänä ovat sellaisten asioiden kokoaminen, valmisteleminen ja käsitteleminen, jotka koskevat ESOa kokonaisuutena.

ESOssa toteutetaan konkreettisenä yhteistyön muotona yhteisiä hankkeita ja selvityksiä. Vuosina 2009 ja 2010 yhteistyö konkretisoituu laajan päihdepalvelujen kehittämisen yhteistyönä ja Kaste –ohjelman alueellisessa valmistelutyössä, kehittämistoiminnan suunnitelmissa ja toimeenpanossa.

9 Johtopäätöksiä

Vuosien 2009 – 2010 aikana Sosiaalitaidon toiminnan keskeisiä teemoja ovat:

- Sosiaalialan kehittämistyön ja tietoperustan vahvistaminen
- Henkilöstön ammatillisen osaamisen lisääminen ja vahvistaminen verkostotyöskentelyn ja hankemuotoisen kehittämistyön avulla
- Vastaaminen lainsäädännöllisten ja rakenteellisten muutosten mukanaan tuomiin haasteisiin
- Valtakunnallisen tutkimus- ja kehittämistoiminnan verkostoon osallistuminen ja vaikuttaminen
- Sosiaalitaidon toiminnan arvioinnin ja laatutyön kehittäminen
- Yhteistyön vahvistaminen järjestöjen ja yksityisen sektorin kanssa
- Oppilaitosyhteistyön rakenteiden vahvistaminen
- Uuden tiedon tuottaminen ja kehittämistyön tietoperustan vahvistaminen

Sosiaalitaidon hallitus 2009 – 2010**Varsinaiset jäsenet**

Hynynen Pirkko
Ahosniemi Hilikka
Eerola Aino
Etholén-Rönnberg Merja
Karhu Ulla-Mari
Paqvalin Rolf
Pentti Erja
Yliluoma Arja

puheenjohtaja

Karkkilan kaupunki
Mäntsälän kunta
Hyvinkään kaupunki
Kirkkonummen kunta
Uudenmaan liitto
Keravan kaupunki
Nurmijärven kunta
Lohjan kaupunki

Varajäsenet

Hemmilä Markus
Klami Päivi
Lehtinen Sirpa
Paasovaara Seija

Järvenpään kaupunki
Tuusulan kunta
Hangon kaupunki
Laurea -ammattikorkeakoulu